

PLENARI DEL CONSELL CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT

Acta de la sessió del 27 de gener de 2021

A la sala virtual per modalitat telemàtica a través de la plataforma Zoom, el dia 27 de gener de dos mil vint-i-u, a les 17.30 h, es reuneix el Plenari del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat, sota la presidència del Sr. Eloi Badia, president del Consell, assistit per la Sra. Marta Cuixart, com a secretària del Consell.

Hi concorren els Srs. i les Sres.:

REPRESENTANT	ENTITAT
Sala, Lluís	Vicepresident del Consell i representant del Col·legi Sant Ramon Nonat
Batlle, Oriol	Escola Pia Sant Antoni- Escola Pia de Sarrià- Calassanç
Benítez, Oscar	Grup Municipal de Barcelona pel Canvi
Boleda, Martí	Universitat Pompeu Fabra - UPF
Carrera, Josep M ^a	Lliga per la Defensa del Patrimoni Natural, DEPANA
Casanova, Josep Lluís	Col·legi de Biòlegs de Catalunya
Castilla, María Luz	PricewaterhouseCoopers Auditores SL, PwC
Clapés-Saganyoles, Álvaro	Petita i Mitjana Empresa de Catalunya, PIMEC
Cuscó, Eduard	Grup Municipal d'Esquerra Republicana
Diéguez, Laura	CCOO de Catalunya
Franch, Xavier	CEESC- Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya
Ferrer, Olga	Fundació Institut de Reinserció Social, IRES
Ferrer, Susana	Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona
Garcia, Rosa	Rezero - Fundació Catalana per a la Prevenció de Residus i Consum Responsable
Garcia, Jordi	XES - Xarxa d'Economia Solidària
Gispert, Cèlia	Escola Font d'en Fargas
González, Marta	Unió General de Treballadors, UGT
Güell, Tomàs	Foment del Treball Nacional
Guillén, Joan	Consell de Gremis de Comerç, Serveis i Turisme de Barcelona
Guiu, Josep Lluís	Cellnex Telecom
Herebero, Javier	Grup Municipal de Ciutadans
Miranda, Josep M ^a	Acefat AIE
Montfort, David	Districte de Gràcia
Padró, Ignacio	Col·legi Maristes Sants-Les Corts
Passalacqua, Maria	Club EMAS de Catalunya
Pedrals, Núria	AuS, Arquitectes per la Sostenibilitat, Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Pons, Neus	Escola Font d'en Fargas
Puig, Montserrat	Universitat de Barcelona - UB
Romero, Anna	AMB - Àrea Metropolitana de Barcelona
Roset, Berta	Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya
Segura, Laia	Eco-Union
Soler, Josep Lluís	Associació Natur Catalunya
Winkelmann, Anna	Consell de la Joventut de Barcelona
Zañartu, Max	Grup Municipal d'Esquerra Republicana

Assisteixen com a persones convidades i observadores:

REPRESENTANT	ENTITAT
Barracó, Helena	Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat, Ajuntament de Barcelona
Castells, Cristina	Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat, Ajuntament de Barcelona
Forcada, Elena	Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat, Ajuntament de Barcelona
González, Laura	Ciutadania + Sostenible, Ajuntament de Barcelona
Martínez, Adela	Huertos in the Sky
Reñaga, Laura	Neteja i Gestió de Residus, Ajuntament de Barcelona
Roma, Francesc	Participació, Ecologia Urbana, Ajuntament de Barcelona
Riu, Carme	Associació Dones No Estàndards
Seubas, Judith	Tarpuna SCCL
Sòria, Mariona	Regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica
Vázquez, Carlos	Neteja i Gestió de Residus, Ajuntament de Barcelona
Ventayol, Irma	Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat, Ajuntament de Barcelona
Ximeno, Frederic	Gerent de Medi Ambient i Serveis Urbans, Ajuntament de Barcelona

No assisteixen i s'excusen:

Casas, Clara, Saint Nicholas School; Català, Maria, Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona; Espigulé, Josep, Societat Catalana d'Educació Ambiental (SCEA).

ORDE DEL DIA

1. Benvinguda i presentació per part del regidor Eloi Badia, president del Consell. Balanç 2020 i prioritats 2021.
2. Aprovació de l'acta de la reunió anterior.
3. Breu síntesi d'activitat 2020 del Consell i la xarxa Barcelona + Sostenible. Patricia Rovira, Secretaria Barcelona + Sostenible.
4. Il·lustració de línies de treball rellevants a través de 4 projectes de les entitats.

5. Destacats del pla de treball del Consell 2021. Lluís Sala, vicepresident del Consell.
6. Treball en grups. Valoració de l'activitat del Consell a partir de l'experiència de les persones i entitats participants; recomanacions i propostes de cara a la renovació del Consell i la relació amb la xarxa Barcelona + Sostenible.
7. Torn obert d'intervencions i cloenda.

TEMES TRACTATS I ACORDS PRESOS

Recepció

La secretària del Consell, Marta Cuixart, fa la recepció de les persones participants i dona les indicacions tècniques.

Es demana a les persones participants que s'identifiquin amb nom de l'entitat i persona.

S'indica que es poden anar fent aportacions al llarg de tota la sessió mitjançant el xat. Es recorda que també se n'han pogut fer prèviament a través del formulari web enviat per correu electrònic.

S'informa que per agilitar la sessió, en comptes d'un torn d'intervencions en cada punt de l'ordre del dia, se'n faran dos: un sobre els continguts de l'ordre del dia, després de la part expositiva (en finalitzar el punt 5 de l'ordre del dia) i un obert al final de la sessió, després de la dinàmica de grups. En aquests torns es començarà comentant les aportacions rebudes amb anticipació, les escrites al xat i seguidament s'obrirà torn de paraula per ordre de mans alçades.

La sessió es grava a efectes de fer l'acta de la sessió.

Es fa una foto de grup per captura de pantalla.

1. Benvinguda i presentació per part del regidor Eloi Badia, president del Consell. Balanç 2020 i prioritats 2021.

El president del Consell dona la benvinguda i comença la seva intervenció fent balanç del 2020.

Constata que l'any ha estat marcat per la COVID per totes bandes. El metabolisme de la ciutat ha sofert grans alteracions: mobilitat, consums energètics i d'aigua, generació de residus. L'Ajuntament n'ha fet l'estudi i seguiment, que es va presentar ja dins el seguiment de la Declaració d'Emergència Climàtica.

Comparteix la consideració que l'impacte de la COVID fa palès l'ordre de magnitud de l'emergència climàtica, amb l'exigència d'un canvi molt gran en poc temps: potser no tan abrupte com la COVID, però del mateix ordre de magnitud o superior.

Destaca la utilitat en el context de la COVID de mesures ja planificades prèviament: els entorns pacificats de les escoles, que han facilitat en molts casos les entrades i sortides de l'alumnat; el programa Obrim Carrers, que ha ampliat els espais per caminar en un moment especialment necessari i la culminació del projecte Superilla Barcelona, amb l'embranchida de prioritat de l'espai públic. Pel que fa al verd i la biodiversitat, recorda la primavera esplendorosa que hem tingut, i el pas endavant del projecte de renaturalització de la ciutat.

Contrasta la percepció d'un compromís més gran amb el consum de proximitat, amb l'increment de comerç electrònic, que té una gran petjada.

La COVID-19 ha situat en bon lloc els indicadors de qualitat de l'aire i de parc circulant, amb una reducció significativa de vehicles i de gasos contaminants, i fa notar que s'ha complert amb els límits marcats per l'OMS després de molt de temps. Però apunta que caldrà continuar implementant mesures com la Zona de Baixes Emissions.

Informa que ja s'ha iniciat el desplegament del sistema de recollida de residus porta a porta a escala de ciutat, començant per Sant Andreu de Palomar, Horta i Sant Antoni. L'objectiu és assolir el 100% el 2025. També s'està treballant en el canvi en la lògica fiscal, amb el pagament per generació.

Explica, entre d'altres actuacions, que s'ha activat el projecte de generació energètica, la convocatòria per a la rehabilitació energètica amb una dotació de 20 milions d'euros; que ha agafat força el projecte de refugis climàtics a les escoles, en un procés col·laboratiu entre administracions, entitats i centres educatius; i l'estratègia per fer front a la calor.

Com a gran projecte del 2021, destaca l'arrancada de la Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible, que té per objectiu promoure un sistema alimentari accessible a tothom, més saludable per a les persones, els territoris i el planeta, que generi oportunitats econòmiques, combati l'emergència climàtica i sigui resilient davant les amenaces globals imprevistes.

Per acabar, expressa el seu optimisme pels signes de canvi de paradigma que percep en l'àmbit europeu. Els fons europeus redefeixen el futur d'Europa en termes de transició ecològica, abandonant la discordança entre ecologia i economia. Veu com a bona notícia que la part més gran dels fons es destinin a projectes de sostenibilitat, i diu que haurem de tenir l'habilitat de situar projectes transformadors de Barcelona en aquesta finestra d'oportunitat. Hi haurà una injecció de diners en les polítiques per frenar les desigualtats, però amb un rumb marcat. I en la digitalització també estarà inclòs el repte ecològic.

2. Aprovació de l'acta de la reunió anterior.

S'aprova sense esmenes l'acta de la sessió realitzada el 16 de juliol de 2020, enviada per correu electrònic a tots els membres del Plenari el passat estiu, i novament amb la informació de la sessió actual.

3. Breu síntesi d'activitat 2020 del Consell i la xarxa Barcelona + Sostenible.

Patricia Rovira, Secretaria Barcelona + Sostenible

Es recorda que en el formulari de preparació de la sessió s'ha inclòs un resum dels elements destacats de l'activitat realitzada el 2020. Patricia Rovira fa una pinzellada d'algunes de les activitats realitzades, amb suport visual (vegeu presentació annexa a l'acta).

4. Il·lustració de línies de treball rellevants a través de 4 projectes de les entitats.

- Reactivació ecològica, social i econòmica justa. Xarxa d'Economia Solidària: Pla d'Acció de l'Economia Social i Solidària davant la crisi.

Es presenta una iniciativa concreta que il·lustra la filosofia de la declaració del Consell presentada el Dia Mundial del Medi Ambient del 2020 "Alcem-nos per una reactivació ecològica, social i econòmica justa".

Intervé Jordi García Jané, que explica una de les línies de treball de la XES, arran de la pandèmia, focalizada en la transformació de l'actual model socioeconòmic.

Juntament amb l'Associació Economia Social Catalunya (AESCAT) han presentat un manifest que defensa la necessitat d'impulsar i consensuar un nou model econòmic per a Catalunya, basat en una economia plural i transformadora per fer front al context d'emergència sanitària, social, econòmica actual. El Pacte per una Economia per la Vida s'adreça a tots els agents socioeconòmics; al conjunt de l'economia social i solidària, al sindicalisme, al municipalisme, als moviments socials i veïnals, a les organitzacions d'autònoms, a les petites i mitjanes empreses, a les forces polítiques, al Parlament de Catalunya i al Govern de la Generalitat.

El Pacte defensa un model dirigit a satisfer equitativament les necessitats econòmiques, socials i culturals del conjunt del país; a proporcionar salut, renda, cures, habitatge, alimentació, educació, proveïments energètics i protecció social de forma universal; a garantir el conjunt de béns i serveis necessaris per a la reproducció social i la dignitat de la vida.

També destaca que han elaborat un altre document amb onze mesures per a la democratització econòmica i la transició ecosocial, que concreta més i dota de contingut el pacte.

El document complet està disponible a <https://xes.cat/wp-content/uploads/2020/09/11-mesures-XES-2020.pdf>

- Emergència Climàtica. Subvencions pel clima: projecte Espai d'Intercanvi de la Barceloneta. Punt Verd 2.0.

Intervé Judith Seubas de la cooperativa Tarpuna, com a entitat líder d'aquest projecte presentat a la passada convocatòria de subvencions pel clima de l'Ajuntament de Barcelona. El projecte ha estat promogut en col·laboració amb la Fundació CIM-UPC i l'associació Barceloneta Alerta.

L'Espai d'Intercanvi Barceloneta és projecte d'economia circular. Es tracta d'un servei d'intercanvi de múltiples materials i objectes, orientat a la ciutadania i a les entitats del barri de la Barceloneta i del seu entorn. El seu objectiu és fomentar l'intercanvi de recursos plenament aprofitables.

És una iniciativa que contribueix significativament a la reducció de residus i a la lluita contra el canvi climàtic. De moment ja han estalviat 5 tones de materials.

Explica que tenen 70 persones usuàries de manera estable, i unes 500 que han estat informades.

Gràcies a l'obtenció d'un nou ajut dins la convocatòria de les subvencions pel clima, s'ha presentat un projecte més ampli i amb més socis. El projecte Barcelona Recircula, impulsat per Restartesrs, Re-Zero, Nusos, Tarpuna i Impulsem, pretén establir una xarxa entre diverses iniciatives de les organitzacions participants i compartir recursos i coneixement, buscar nous models, inspirar-se i ser inspiradors per promoure iniciatives semblants.

Fa una valoració de pros i contres de les subvencions pel clima. Explica que aquests projectes no es poden dur a terme sense una governança col·laborativa. Això és positiu però la coordinació entre les entitats no és fàcil. Es genera un aprenentatge comunitari però costa molt generar intel·ligència col·lectiva que doni resposta als reptes. L'emergència climàtica és un problema complex. Tampoc no podem oblidar la competència entre entitats pel fet de presentar-se a una convocatòria d'ajuts. Per aquest motiu, posar el "saber-fer" propi a disposició dels altres és sumament complicat. Reconeix que costa renunciar a allò que és propi per emprendre iniciatives transformadores.

Per acabar, destaca la important ajuda que representa l'acompanyament que l'Ajuntament dona a les organitzacions participants: es faciliten unes trobades d'intercanvi entre el projectes.

En canvi, com apunt feble, esmenta els topalls de suport econòmic als projectes, que considera massa limitats pel nombre d'entitats implicades, i la dificultat en assegurar la continuïtat de les iniciatives.

- **20 Anys d'Escoles + Sostenibles.** Escola Font d'en Fargas: trajectòria dels projectes i experiència de refugi climàtic.

Intervé Cèlia Gispert, cap d'estudis de l'escola Font d'en Fargas, en el marc de la celebració dels 20 anys d'Escoles Sostenibles.

Ens situa al barri del Guinardó, un entorn privilegiat que fa temps era un entorn més abandonat. Explica els inicis de la trajectòria del centre en clau de sostenibilitat. Van començar amb un avantprojecte d'escola natura, després amb el programa Escoles Verdes de la Generalitat, i després amb l'Agenda 21 Escolar que va ser el nom original d'Escoles + Sostenibles.

En el context d'Escoles + Sostenibles, l'escola Font d'en Fargas participa en el projecte "Camí Escolar", amb l'objectiu d'afavorir que els nois i les noies guanyin autonomia personal, responsabilitat i qualitat de vida en el seu trajecte cap a l'escola o passejant pel barri.

Font d'en Fargas també és un dels centres educatius que ha acollit un dels projectes de Refugis Climàtics. S'han fet intervencions a onze escoles amb un paquet de mesures blaves (incorporació de punts d'aigua), verdes (espais d'ombra i vegetació) i grises (actuacions sobre els edificis per millorar-ne l'aïllament). La comunitat educativa ha participat en el projecte.

Il·lustra la trajectòria cap a una escola més sostenible des del 1993, passant per moltes línies de treball; aula taller de natura, plaques solars fotovoltaïques, menjador escolar sostenible, horts, compostatge, bassa, hotel d'insectes, estació meteorològica. Destaca el projecte d'aprenentatge i servei i el treball en xarxa amb entitats. Reivindica la relació amb la comunitat, i fa notar el que costa incidir en millores pel barri i recuperar les places i els espais verds. "L'escola és l'inici de tots els camins".

- **Alimentació sostenible.** Entitats impulsores: 48 Hores del Verd i l'Agricultura Urbana.

Intervé Adela Martínez, de Huertos in the Sky, en representació de l'associació Replantem, constituïda fa ben poc. Està formada per una trentena d'entitats impulsores de la iniciativa 48 Hores de Verd, Salut i Agricultura Urbana.

Es tracta d'un espai de trobada, coneixement, aprenentatge i innovació *agrotech*, que té l'objectiu de fomentar els valors del verd i apoderar la comunitat cap a la sobirania alimentària. Es vol promoure una societat prosumidora; productora i consumidora, en què les organitzacions participin de forma activa en pràctiques associades a la sostenibilitat.

Explica que s'han inspirat en el model d'agricultura urbana de la ciutat de París, i que estan fent un esforç per desplegar aquesta acció, en el marc de la capitalitat de l'Alimentació Sostenible 2021. Està previst que el cap de setmana del 24 i 25 d'abril es realitzin un seguit d'activitats: xerrades i debats, taules rodones amb diferents temàtiques i un mapa d'experiències per donar a conèixer aquest tipus d'iniciatives a la ciutadania.

5. Destacats del pla de treball del Consell 2021. Lluís Sala, vicepresident del Consell.

El vicepresident Lluís Sala recorda que al formulari previ a la sessió s'ha inclòs un resum dels elements destacats de l'activitat prevista 2021.

Explica que la Comissió Permanent del Consell proposa, donat el context i la gran intensitat d'activitat previstos, focalitzar els esforços del Consell. D'una banda, emmarcar l'activitat 2021 en la reactivació ecològica, social i econòmica justa i, d'altra banda, establir dues línies de treball prioritàries:

- Renovació del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat. Potenciar i dinamitzar l'activitat per sectors amb motiu del procés electiu de membres del Consell qui està previst per la propera primavera.
- Recolzament de la Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible Barcelona 2021 i promoció de les iniciatives de les organitzacions de la xarxa Barcelona + Sostenible que contribueixin a un model d'alimentació sostenible.

Desenvolupa els tres punts:

Pel que fa a la **reactivació ecològica, social i econòmica justa**, recorda que el 5 de juny de 2020, pel Dia Mundial del Medi Ambient, el Consell va fer pública la seva declaració "Alcem-nos per una reactivació ecològica, social i econòmica justa".

A la declaració es recull, en síntesi:

- Un compromís del Consell d'integrar com a prioritat la sortida de la crisi sanitària en clau de sostenibilitat.
- Un demanda d'acció a l'Ajuntament i seguiment de totes les mesures.
- Una crida a l'acció a la xarxa B+S. Quins mecanismes podem fer servir i duem a terme i com li donem visibilitat a tot plegat.

El Consell va reafirmar l'assumpció d'aquesta prioritat a l'anterior sessió plenària, aquest estiu passat. Allà es van plantejar mecanismes per promoure i facilitar l'acció de la xarxa B+S i el Consell hi va afegir la voluntat de coordinar-se amb altres plataformes i moviments afins a escala supramunicipal.

Es tracta de que la prioritat de reactivació ecològica, social i econòmica justa impregni tota l'activitat del Consell.

Pel que fa a la **renovació del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat**, es recorda que a la reunió Plenària de fa un any, el Consell va aprovar una proposta de nou reglament. Es preveu que en els propers mesos es publiqui aquest nou reglament, i durant la primavera d'aquest 2021 es renovin tots els membres del Consell a través d'un procés electiu per sectors i una tria aleatòria d'una part dels membres. La idea és organitzar prèviament sessions de treball sectorials per recollir interessos i demandes de cada sector, que serveixi alhora per suscitar la presentació de candidatures.

Es vicepresident demana la implicació i acompanyament dels presents, com a entitats i persones veteranes al Consell.

S'informa que a la sessió d'avui està prevista una estona de treball en grups per començar a recollir les impressions de les persones membres sobre el Consell i com es podria millorar aquest.

Pel que fa a la contribució a la **Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible**, el vicepresident Lluís Sala informa que enguany Barcelona acollirà VII Fòrum Global del Pacte de Política Alimentària Urbana de Milà (del 19 al 21 d'octubre). Aquest pacte és

el primer tractat internacional de ciutats en matèria d'alimentació, que posa en relleu el paper estratègic de les ciutats en el desenvolupament de sistemes alimentaris sostenibles. Amb aquest esdeveniment, Barcelona es converteix en Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible 2021.

En aquest marc, la Comissió Permanent del Consell ha proposat recolzar explícitament la capitalitat i promoure les iniciatives de les organitzacions de la xarxa Barcelona + Sostenible que contribueixin a un model d'alimentació sostenible.

Si el Consell hi està d'acord, s'organitzarà una sessió monogràfica sobre el tema adreçada al Consell i a la xarxa Barcelona + Sostenible per informar-ne detalladament i recollir aportacions. I com podem donar visibilitat a totes les accions que s'estan fent des de les organitzacions de la xarxa B+S.

Torn d'intervencions:

S'obre un torn obert d'intervencions sobre tots els punts de l'ordre del dia exposats.

La secretària Marta Cuixart informa que s'ha rebut prèviament a la sessió una proposta de NaturCat sobre una iniciativa que ha posat en marxa la Comissió Europea en el marc del Pacte Europeu pel Clima, convidant persones i organitzacions a convertir-se en ambaixadores i pel clima.

Intervé Josep Lluís Soler de NaturCat, per explicar que la proposta és involucrar el Consell i la xarxa B+S en aquesta iniciativa europea. Participar en l'acció pel clima i que el Consell faci de xarxa perquè arribin a Europa les actuacions que s'estan fent a Barcelona.

En aquest sentit, des de la Secretaria s'informa que s'ha fet una notícia sobre el tema al newsletter Info B+S.

A través del xat de la sessió, les persones participants comparteixen més iniciatives de ciutat i hipervincles amb les webs de referència, com el que s'ha exposat de l'[Espai d'Intercanvi de la Barceloneta](#); a Sant Martí, el [Casal Ca l'Isidret](#), la [Biblioteca de les Coses](#), el projecte [Barcelona Recircula](#), el Banc de Recursos de Ciutat Vella i un [recull d'iniciatives](#) d'intercanvi i donació de materials.

Acords:

El Consell acorda per consens donar suport a la proposta de la Comissió Permanent: recolzar la Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible 2021 i establir el treball per l'alimentació sostenible com una de les prioritats de l'any del Consell i de la xarxa Barcelona + Sostenible.

6. Treball en grups. Valoració de l'activitat del Consell a partir de l'experiència de les persones i entitats participants; recomanacions i propostes de cara a la renovació del Consell i la relació amb la xarxa Barcelona + Sostenible.

La secretària explica l'objectiu i dinàmica del treball en grups. El propòsit és recollir les percepcions i idees dels membres del Consell, partint de l'experiència de cadascú, per millorar-lo.

Les persones assistents a la sessió es distribueixen aleatòriament en sales virtuals, en grups de quatre. Amb una ronda d'intervencions i una conversa de grup, fan aportacions sobre punts forts i pràctiques a mantenir i punts febles a millorar.

L'equip de la Secretaria Barcelona + Sostenible facilita la dinàmica i recull per escrit les aportacions de cada grup.

7. Torn obert d'intervencions i cloenda.

Les persones participants es tornen a reunir en Plenari i s'obre un torn final, sense cap intervenció.

Per concloure es fa notar que s'acosten uns mesos molt intensos amb sessions de participació i la renovació del Consell, i que s'anirà afinant la planificació del 2021.

La sessió finalitza a les 19.05 h.

Signat,

Secretària